

Brieven uit Duitsland (1): Getallen

Columnserie Henri Beunders

Columns - 18 november 2015

Henri Beunders, ooit correspondent in Berlijn, reist door Duitsland en schrijft ons hoe het land ervoor staat. Vorige week bezocht hij Berlijn.

Het getal! Dat is de uitkomst van - daar gaan we al - 24 uur Berlijn, doorkruist per fiets moet er worden bij gezegd, en ook: verdeeld over 2 dagen, ik schat zo'n 80 kilometer, met een stuk of 8 tussenstops, voor gesprekjes of wat foto's.

Getallen, ik neem mijn 'toevlucht' ertoe, omdat veel machthebbers hier niet van willen weten. Hoeveel vluchtelingen naar Duitsland zijn gekomen of nog komen? Dat weet hier niemand, 2x. We kennen Merkels mantra's: hoeveel mensen hier politiek asiel zullen aanvragen, dat weten we niet, en er is grondwettelijk ook 'geen bovengrens'.

Intussen zei 2e man Schäuble vorige week: 'Een lawine kan men veroorzaken als een ook maar ietwat onvoorzichtige skieër naar de afgrond gaat en een beetje sneeuw in beweging zet'. Ik geloof dat de bondskanselier beter kan bergwandelen dan skiën, maar voor de kremlinologen hier is het signaal duidelijk: Merkel heeft haar naaste verloren. Wil rolstoel-Schäuble, al nr 1 in de populariteitshitparade, ook de facto nr 1 worden?

Al fietsend op die gehuurde damesfiets, gelukkig met 3 versnellingen, door Mitte en Moabit in het westen, door Friedrichshain en Marzahn in het arme en autochtone oosten, over de landingsbanen van Flughafen Tempelhof en langs de bijbehorende 1,3 km lange Prora-achtige nazi-architectonische elliptische gebouwenmuur - daarbinnen gaat men vanaf vandaag nieuwe vluchtelingen onderbrengen - is me één (1) ding - waarvan elke Berlijnkenner zal zeggen: ja, da-haag! - weer eens erg duidelijk geworden. Berlijn is een bizar grote stad, als het al een stad is en geen metropool zoals Greater London. Oppervlakte: ruim 900 vierkante km. vergelijk het met het gebied Amsterdam-Haarlem-Leiden-Utrecht. Jaja, die 3 versnellingen heb je echt wel nodig.

Getallen, het zijn de getallen of juist het gebrek daaraan die in deze vluchtelingen crisis tot die enorme angsten leiden. De opgegeven officiële aantallen moesten elke keer naar boven bijgesteld. Nu spreekt een SPD'er van 8 tot 10 miljoen tot 2020. De trefwoorden 'stroom', 'golf', en nu dus 'lawine' geven het eindeloze karakter ervan aan. Getallen kunnen begeistere

beangstigen. Eén (1) miljard Chinezen, elk 1 stukje zeep, Unilever kreeg er ooit natte dromen van. En nu 10 miljoen immigranten uit Midden-Oosten en Afrika, vele mensen hier worden bang. Als je de media mag geloven dan.

Want ik fietste door een eindeloze metropool, woestenij is te boosaardig, *Gemeinschaft* te belachelijk, *Gesellschaft* is misschien al te lieflijk. Die 60.000 vluchtelingen die er nu al zijn, die vind je namelijk helemaal niet terug in deze stad. Amsterdam is volgens velen intussen te vol - zie het protest tegen bierfiets en rolkoffer - maar hier zijn de meeste straten leeg, zelfs in de *multikulti*-wijk Neukölln. Zelfs op het parkeerdak van de bibliotheek bij het Rathaus daar, in gebruik als bio-altoegroentetuin. Wat ik kom doen? Rondkijken. "We gaan pas om 4 uur open."

Iedere Chaoot kan hier doen wat 'ie wil, omdat er veel, te veel braakliggend terrein is. Sterker: deze stad met 3,9 miljoen inwoners - waar München, Frankfurt en Hamburg in kunnen zonder elkaar te raken - zou misschien wel 5 miljoen extra mensen nodig hebben om het zo *gemütlich* te maken als tussen die kitscherige kerstsfeer-tuinhuisjes op de verder ultimo moderne Potsdamerplatz.

Maar Berlijn is Duitsland niet, zo riep de bejaarde man met wandelstok, oud-architect, uit die vlak voor mij in het Willy Brandthuis een klein opstelletje schreef in het condoleanceregister voor oud-kanselier Helmut Schmidt. Hij was net als Schmidt van de lange termijn, en van de getallen. "Meneer, Duitsland had in 1908 een aandeel in de wereldeconomie van 8 procent, nu heeft heel Europa 4 procent!" Maar uw land is toch nog 3e exportland? "Ja, nu, maar over 20 jaar? China! Schmidt sprak uiteindelijk nergens anders over."

En de toekomst van Berlijn? "Berlijn is niet Duitsland, zoals New York niet Amerika is. Afijn! de demografie is alles. Als het aandeel jeugd zakt onder 20 procent wordt er niet meer geïnvesteerd in nieuwbouw, boven de 20 procent wel, zoals nu." Hitparade kanseliers? "Adenauer 1, Schmidt 2, wegens hun *Westbindung*." En de Oost-Duitse Merkel dan, nu uw land echt in Europa's midden is beland? "*Westbindung*! Zij weet ook wel dat met die Ossies geen brood te bakken is. Dus, zeg ik in Warschau en Amsterdam, laat Duitsland niet alleen!" En die vluchtelingen? "Massa meneer, getallen, massa! Daar gaat het om. Honderd Arabieren, *so what*. 1000 Arabieren, hm. Maar één miljoen Arabieren, oef! Integratie! Een nieuw volk binnen ons volk, *no way*."

En ik fietste verder, zag het uitzicht vanaf de 10e verdieping op de

Strausbergerplatz aan de Karl Marx Allee - het imposante Moskou in Berlijn - zag het Görlitzerpark met de honderd of meer zwarte drugsdealers. En, niet te vergeten, ik kreeg een uur uitleg bij de maquette van het Stadtschloss-in-wording, van architect in ruste Hans-Ernst Kreuzler, profeet van deze bizarre onderneming.

Op de plek van het afgebroken DDR-parlement Palast der Republik verrijst nu het aloude Pruisische stadspaleis. Hoe groot wordt deze 'stadsvilla', die o.a. het Dahlem-museum voor Volkenkunde zal huisvesten? "Ach, 40.000 vierkante meter (4 hectare, hb) na het toekomstige Wereldmuseum in Abu Dhabi het grootste museum ter wereld, even groot als Versailles." Komt allen op 14 september 2019, de opening.

Ordnung muss sein, zeiden we vroeger smalend over de Duitsers. Intussen zijn we meer van de Duitsers gaan houden dan wij, en zeker zij, gewend waren. Lees Merlijn Schoonenbooms boek erover, ook zijn nieuwe boek trouwens, 'De nimf en de Bunny', waarover ik 5 kwartier met hem sprak. We dronken gemberthee, goed tegen de verkoudheid, en dat was nodig. Hij is expert in de verschillende werelden die samen Berlijn vormen.

Schoonenboom wist mij ook te vertellen dat ik niet zomaar de Rijksdag in kan, wat ik wil, al ben ik daar vaker geweest. Waarom nu weer? Ik ben nu op zoek naar een specifiek getal, namelijk het aantal keren dat de Bondsdag hier binnen heeft gesproken over de vluchtelingencrisis. En het aantal keren dat de bondskanselier, die tenslotte slechts 500 meter verderop vertoeft in die strak en modern-vormgegeven showroom van de 'niet-macht' - althans dat lijkt de boodschap - er in plenaire debatten over heeft gesproken.

Binnen kwam ik niet, deze week was het geheel *ausgebucht*. Enkele kranten, zoals die Welt en Bild am Sonntag, bezweren me echter dit: de Bondsdag heeft sinds afgelopen zomer wel een verscherpte asielwet aangenomen, maar tot nu niet één (1) keer plenair gediscussieerd met de regering-Merkel over de vluchtelingencrisis. Merkel heeft er ook slechts één (1) keer een regeringsverklaring afgelegd, op 24 september. Sindsdien is er geen noemenswaardig debat meer gevoerd over de vluchtelingencrisis. Iedereen moet het doen met een interview met haar geestverwante Anne Will, de 'Sonja van Duitsland', of met die paar zinnen hier of daar op een adhoc-persconferentie, meestal gebeurt dat elke dag wel want ze vliegt sneller van hot

naar her dan Harry Potter of James Bond.

Mijn indruk na de 1e 24 uur in deze mij ooit zo vertrouwde stad: de vluchtelingencrisis is 'eindeloos' reëel, alarmerend ongetwijfeld. Politiek: de SPD, de CSU, die Linke, en ook Merkels eigen CDU, zij allen sturen hun woordvoerders naar talkshows om dit beleid te hekelen. De enige echte verdediger van Merkel is nu de oppositiepartij Bündnis '90/Grünen. Misschien is dit de reden dat de Bondsdag al zo veel weken zwijgt: niemand heeft er (nog) voordeel bij. 'Dem deutschen Volke' staat er boven de architraaf van de Rijksdag. Er staan 350 buitenlandse toeristen in de rij om op de reservelijst te worden geplaatst om de glazen koepel te mogen bezichtigen.

Ik fiets verder. Op de tv zie ik dat de Bondsdag een minuut stilte in acht nam voor Herr Schmidt. Ik had graag daarna meer parlementair geluid gehoord over de grootste crisis die de Bondsrepubliek Duitsland sinds 1989, misschien wel ooit, doormaakt.

Dit is een artikel gedownload via duitslandinstituut.nl.

Artikel: <https://duitslandinstituut.nl/artikel/14036/brieven-uit-duitsland-1-getallen>